

РЕШЕНИЕ

№ 58

гр. Тетевен, 27.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ТЕТЕВЕН, I - СЪСТАВ ГРАЖДАНСКИ, в
публично заседание на четиринадесети февруари през две хиляди двадесет и
четвърта година в следния състав:

Председател: Ани Б. Г.а

при участието на секретаря Виолета Й. Монова
като разгледа докладваното от Ани Б. Г.а Гражданско дело №
20234330100764 по описа за 2023 година

Иск с правно основание чл.26.ал.1 ЗЗД във в.с.чл.22, в.с.чл.10а, в.с.чл.11,19 от ЗПК във в.с.чл.143 от ЗЗП, обективно съединен с иск по чл.55 ал.1 от ЗЗД

Подадена е искова молба от М. А. М. от Г.И., чрез адв. Л. И. А. от САК срещу „ТИ БИ АЙ Банк” ЕАД, ЕИК XXXXXX, гр. xxxxxxxxx, представлявано от В. А. Г., А. Ч. Д., Н. Г. С., Л. Т..

В исковата молба се твърди, че на 14.11.2019г. между ищеца ми и „ТИ БИ АЙ Банк” ЕАД е подписан договор за потребителски кредит №7001083241 от 14.11.2019г. за сума в размер на 1300 / хиляда и триста / лева за срок от 24 /двадесет и четири / месеца до 15.11.2021 г. Ищецът е изплатил изцяло дължимата сума по процесния договор за потребителски кредит №7001083241 от 14.11.2019г. в размер на 2619,71 лв. Счита, че договорът е недействителен поради накърняване на добрите нрави и поради заобикаляне на закона, евентуално за прогласяване на нищожни, като противоречащи на добрите нрави на съдържащите се в договора клаузи за ГПР и оценка на риска, претендира се и сумата от 1319.71лв, представляваща недължимо платена от ищеца ми сума по процесния договор за потребителски кредит.

Видно било от чл. 8 от договора, кредитът е бил отпуснат "под Форма на разсрочено плащане" за стока или услуга или при свързани договори за кредит:неприложимо при потребителски кредит за общо ползване, за застраховка BANK ПАКЕТ 3 + СМЕТКА с цена на тази услуга - 227.76 лв.: за застраховка BANK ПАКЕТ 3 СМЕТКА с цена -239.77 лв.. за еднократна такса за оценка на риска с цена 212.10лв.. като посочения в чл. 10 в договора обща сума, дължима от потребителя ПРИ размер на кредит от 1300лв. е 2619,71 лв. или повече от двоен размер от реално получената сума. Счита, че сумите, заплатени от ищеца за застраховките, подлежат на връщане, ако не са платени

на застрахователя от ответното дружество, съгласно чл.7.2.2. от процесния договор.

По отношение на таксите се твърди ,че в чл. 7. 1 от договора било записано, че: Еднократната такса, дължима в деня на подписване на договора за кредит, се финансира от кредитора и се възстановява от потребителя с дължимите месечни вноски... съгласно погасителния план”. В противоречие с това, в чл. 17 от договора, който е установен с цел изрично да регламентира таксите по договора, било записано, че: " При сключването на този договор, потребителят не дължи нотариални, банкови или други такси, освен таксите, посочени в тарифата към този договор”/ каквато тарифа по договора липсва/.Поради което за потребителя е неясно и неразбираемо защо клауза относно дължима по договора такса не е посочена в изричния за това чл. 17 от договора, а е посочена в текста на чл. 7. 1. дали тази такса се включва в общия му размер или не, дължат ли се за тази такса лихви или не: в какъв ред става погасяването и с оглед компонентите на общото задължение.Неяснотата и противоречието в договора относно таксата "оценка на риска” било отделно основание, което води до недействителност на договора. Счита ,че Договорът за потребителски кредит е недействителен и поради това, че представения в него погасителен план не посочва как се разпределя вноската между различните неизплатени суми и няма разбивка, показваща погасяването на главницата, лихвата, изчислена на базата на лихвения процент и допълнителните разходи, с което кредиторът не е изпълнил изискването на чл. П.ап. 1,т. 11 ит. 12 от ЗПК.

Процесния договор не отговарял на изискванията на чл.10 ал.1 от ЗПК, както и на чл.11, ал.1, т.10 от ЗПК, тъй като в договора са посочени само абсолютни стойности на лихвения процент по заема и ГПР. Липсва ясно разписана методика на формиране годишния процент на разходите по кредита /кои компоненти точно са включени в него и как се формира посочения в договора ГПР/. Липсва посочване на взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на ГПР, както е изискването на чл.11, ал.1,т.10 ЗПК. Предвид на това, в случая не е приложима нормата на чл.26, ал.4 от ЗЗД и нищожността на посочената клауза по договора обуславя недействителността на целия договор.

Твърди се ,че извън предоставения потребителски кредит е възстановим за 24 месеца, ищецът не е получил друга услуга, а в сключения потребителски договор са включени клаузи за заплащане на значително по-голямо от обичайното възнаграждение, завишено с допълнителни разходи за допълнителен пакет услуги, с което пък е нарушена разпоредбата на чл.19, ал.4 ЗПК, а именно изискването ГПР да не бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и валута, определена с ПМС № 426/2014г., а именно: да не надвишава 50%.Твърди се ,че налице е съглашение във вреда на потребителя по смисъла на чл.143 ЗЗП, приложим в конкретния случай, тъй като води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца и потребителя. Твърди ,че съгласно чл.146, ал.1 ЗЗП неравноправните клаузи са нищожни, ако не са уговорени индивидуално, като за наличието на такива клаузи съдът следи служебно. В случая не били налице уговорени индивидуално клаузи, доколкото договора не е изготвен предварително. Налице е неравноправно третиране на икономически по -

слабата страна в оборота, като се използва недостиг на материални средства на един субект за облагодетелстване на друг .счиат ,че клаузата за възнаградителната лихва е валидна, ако отбелязания процент от 28,49% е верен. Ищецът е усвоил изцяло сумата по заема в размер на 1300 лева, но счита, че не е дължал разликата до общо дължимата по кредита в размер на 2619,71 лв., тъй като това било в нарушение на добрите нрави, внася неравноправие между правата и задълженията на потребителя и доставчика на финансовата услуга в разрез с изискванията на добросъвестността, липса на еквивалентност на престациите и са в ущърб на кредитополучателя, поради което са нищожни.

Счита, че е налице скрита лихва, която не е включена в годишния процент на разходите и не е надлежно посочена в договора като лихва. Счита, че по този начин се нарушават добрите нрави.

Счита, че липсата на индивидуално договаряне на параметрите в договора за потребителски кредит, както и неконретизирано формиран ГПР, както и клаузата за еднократна оценка на риска към договора за потребителски кредит, противоречат на добрите нрави, правят въпросните договорни клаузи неравноправни и на основание чл.146 ал.1 ЗЗП същите са нищожни.

Процесният договор противоречи на Закона, на добрите нрави, липсва еквивалентност на престациите. не е договорен индивидуално.

Твърди ,че в случая, процесният договор за кредит не е индивидуално договорен. Индикация за това била липсата на еквивалентност на престациите, а също така, от постановени по идентични случаи съдебни решения е видно съвпадение на уж индивидуално „уговорени" клаузи и номера на членове в процесиите договори, в които са „уговорените“ спорни клаузи. Доколкото самият договор е бланков, доверителят ми заявява, че същият не е бил предмет на предварително договаряне между него и ответното дружество, от което следва извод, че не е имал възможност да влияе върху съдържанието му. Не би и могъл да влияе, тъй като практиката на тези дружества за небанкови бързи кредити е да се възползват от необходимостта от парични средства на лица, които по една или друга причина не могат да ползват услуги на банкови институции при условия в пъти по-добри.

Ищецът бил лишен от възможността да влияе по какъвто и да е начин на ответната страна, не би и могъл, тъй като е по-слабата страна в оборота, а са му се предоставили условия, които или приема и получава кредит или не приема и не получава.

Моли съдът да постанови решение, с което да прогласи нищожността на ЦЕЛИЯ договор за потребителски кредит №7001083241 от 14.11.2019г., като противоречащ на императивните изисквания на Закона за задълженията и договорите, Закона за защита на потребителите и Закона за потребителския кредит, алтернативно да прогласи нищожността на клаузите за ГПР и оценка на риска и да осъди ответника да върне надплатената от ищеца сума в общ размер на 1319,71 /хиляда триста и деветнадесет лева и седемдесет и една стотинки/, която сума надвишава размера на отпуснатата му такава като кредит по процесния договор .

В законово установеният срок е подаден отговор от ответника , в който се пояснява ,че процесния договор за кредит не е сключен под общи условия, съответно такива не са предоставяни като отделен документ на потребителя. Всички условия касаещи заемното и застрахователното правоотношение възникнало между Банката като кредитор/застрахователен агент и ищеца се уреждат от подписания между страните Договор за потребителски кредит № 7001083241 от дата 14.11.2019г. и приложените към него задължителни документи изискуеми съгласно ЗПК и Кодекса на застраховането.

По отношение на сключената застраховка: Неоснователни са твърденията на ищеца, относно нищожност на застрахователните премии. ЗПК разглежда и т.нар. допълнителни услуги, които потребителят може да поиска и да получи при кандидатстването за кредит, по специално закона визира застрахователните услуги. В този смисъл е § 1, т. 1 от ДР на ЗПК, в чл. 25, ал. 5 от ЗПК и др. Допълнителните услуги се предоставят с отделен договор за услуга и често от лице различно от кредитора. Застрахователната премия е цената на допълнителната услуга, чиято парична равностойност се дължи от потребителя (застрахованото лице). В искането за откриване на договорни отношения потребителят - длъжник изрично е декларирал избора на тази допълнителна услуга - застраховка, а в чл. 7.2.3. от договора за кредит потребителят изрично възлага на кредитора да преведе частта от средствата от кредита (Общия размер на кредита), касаеща застрахователната премия, на съответния застраховател. Единствено стойността на застрахователната премия, която се финансира от Банката е елемент от главницата по кредита, но това е финансов елемент, който няма нищо общо със застрахователния договор.Съгласно чл. 19 от процесния договор за потребителски кредит, при сключване на договора, потребителят не е длъжен да сключва застраховка и само по свое желание и по собствено усмотрение потребителят може да сключи някоя от застраховките, или да се присъедини към някоя от застрахователните програми, предлагани от кредитора, в качеството му на застрахователен агент, без това обаче да е задължително условие за сключване на самия договор. В чл. 7 от договора за кредит „Общ размер на кредита и условия за усвояването му“ ясно е посочен размерът на предоставения финансов ресурс, включващ размера на застрахователните премии, и формиращ общия размер на кредита - главница. Застрахователните премии са цената на допълнителната услуга, чиято парична равностойност се дължи от длъжника (застрахованото лице). В искането за откриване на договорни отношения кредитополучателят изрично е декларирал избора на тази допълнителна услуга - застраховка. В Общият размер на кредита е включена отпуснатата сума по сметка на кредитополучателя и застрахователната премия, в тази връзка ищеца не правилно изчислява процента на ГПР, като включва застрахователната премия като разход към кредита. Разходите за сключване на застрахователен договор (стойността на застрахователната премия) са част от общите разходи по кредита само ако сключването на застрахователния договор е задължително условие за получаването на кредита. В процесния договор за кредит са описани ясно и разбираемо разходите по кредита, които потребителят трябва да плати, а именно: Член 7.1. - еднократна такса за оценка на риска в размер на 270,46 лв. ;Член 9.1 - годишния лихвен процент в размер на 31,95%В разходите свързани с кредита не влиза застрахователната премия, която не е

задължителна за потребителя, за да получи кредита, но стойността на същата е ясно показана в чл. 7.1. Твърди, че сключването на процесиите застраховки не противоречи на добрите нрави и кредитополучателят е дал изричното си съгласие плащането на застрахователните премии да бъдат финансирани от кредитора. Застрахователните клаузи са инкорпирани в договора за потребителски кредит в съответствие с разпоредбата на чл. 9 ЗЗД, като по този начин процесиите суми формират стойността на отпуснатия кредит. По отоншение на твърдението за нарушаване на разпоредбата на чл. 10а, ал. 2 от ЗПК - събиране на такси свързани с усвояването и управлението на кредита. Твърди се, че начислената такса за оценка на риска в размер на 212,10 лева не е свързана с „управлението на кредита“. Ясно е указано в чл. 7.1, че таксата е дължима еднократно и предварително преди сключване на договора. Фактът, че за удобство на потребителя е разсрочена в погасителните вноски, не променя момента на нейната изискуемост. Разсроченото плащане на таксата не означава, че потребителят плаща такса за администриране на кредита всеки месец, а просто означава, че едно задължение възникнало в началото на договора се разсрочва във времето

Таксата се включва в „разходите“ по кредита, които заедно с ГЛП формират ГПР, чиито размер в конкретния случай не надвишава максимално определения праг от 5 пъти законната лихва съгласно чл. 19, ал. 4 от ЗПК. Поради което в представеният на Потребителят Стандартен европейски формуляр за предоставяне на информация за потребителски кредити, Банката е предоставила предварителна информация за „всеки друг разход свързан с Договора за кредит, а именно Таксата в размер на 212,10 лв., т.е. клиентът е бил надлежно информиран за този разход съгласно изискванията на ЗПК. Събираната от Банката такса за оценка на риска има двойствен характер: 1) като разход и 2) като главница. Таксата като разход: при кандидатстването за кредит Потребителят е заявил желана сума за кредит в размер на 1300 лева. За предоставянето на тази сума Банката начислява допълнителна такса (такса за оценка на риска) в размер на 212,10 лева. Изискваната от Банката такса е разход, който потребителят следва да плати, за да получи желаната сума. Този разход, заедно с договорната лихва формират ГПР, който Банката събира от потребителя. Именно като такъв разход Банката е посочила Таксата в т. 4.3 от СЕФ. Като разход дължим от потребителя, Банката го е прибавила при изчисляването на ГПР, който с тази такса е 49,51%.

По отношение на размера на шрифта. Процесният договор и заявлението са сключени на шрифт 12, което би се удостоверително и при евентуална техническа експертиза, каквато не била поискана от ищеца доколкото в негова тежест е да докаже този евентуален порок.

Изразява становище по отношение задължението на кредитора за начина на представяне на погасителния план в договора за кредит. Твърди, че в процесния случай, а и по принцип Банката не предоставя кредити при различни лихвени проценти за целите на погасяването. В този смисъл изискването пот. 4 е било неприложимо за процесния кредит.

Твърди, че изложените твърдения от ищеца не кореспондират с разпоредбите на договора за кредит и по специално на чл. 9, където са посочени размерът на приложимия лихвен процент и условията за прилагането му, както следва:

По отношение на член 11 ал.1 т.10 от ЗПК изисква точно посочване в договора на ГПР и общата дължима от потребителя сума към момента на сключване на договора, което е изискване е спазено и написано в Договора: ГПР - 49,51% и обща дължима сума. Останалите възражения срещу начина на изчисляване на ГПР съобразно изискването на ЗПК по определения в приложение №1 начин също са неоснователни, защото тежестта за доказване на тази евентуална грешка в изчислението тежи върху страната, която го твърди, а доказателства в тази насока не са представени.

По отношение на размера на възнаградителната лихва, счита, че възнаградителната лихва е компонент от ГПР и размерът ѝ подлежи на преценка от кредитодателя, като единственото условие е, същата заедно с другите елементи на ГПР общо да не надвишава максимално допустимия размер и прави подробно анализ в тази насока.

Съдът, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства по реда на чл.235, ал.2 ГПК във връзка с чл. 12 ГПК, намира за установено следното:

По делото е представен договор за потребителски кредит кредит №7001083241 от дата 14.11.2019г., от който се установява, че размера на кредита е 1300 лв., разсрочен ва 24 вноски такса за оценка на риска е 212,10 лева, която е еднократна и се възстановява от потребителя с дължимите месечни вноски съгласно погасителния план, застрахователна премия 467,53 лв., лихвен процент с който се олихвява предоставения кредит 28,49 %. Общата сума по договора е 2619,71 лв. Годишния процент на разходите е посочен в размер на 49,51%.

Видно от погасителния план към договора, задължението на М. А. М. е уговорено да бъде заплатено на 24 равни месени вноски, всяка в размер 109,16 лв.,

По делото е изготвена и приета съдебно икономическа експертиза видно от която: Ищецът М. М. е заплатил на ответника по договор за потребителски кредит 7001083241 от дата 14.11.2019г сумата от 2847,83 лв. на дати както следва: на 15.11.2019г 183,83 лв и на 26.11.2019г сумата от 2664,00 лв.

Размера на заплатеното от ищеца е 2027 лв. от които главници 1979,63 лв - 1300 лв размер на отпуснатия заем, 212,10 лв за оценка на риска, 467,53 лв застрахователна премия, дог. Лихва 47 лв, 0,37 лв. Годишния процент на разходите е 49,51 лв., посочен в договора, като некоректно при вкл. на главница от 1300 лв., еднократна такса от 212,10 лв и договорна лихва от 28,49 % от 24 месеца, поради което не може да се даде заключение за реалния годишен процент на разходите. Като при включване на главница от 1300 лв, еднократна такса от 8,84 лв./ 212,10 лв/24м./+застраховка 19,48 лв /467,53/24 лв /, договорна лихва 28,49% за договорения срок на ползване 14.11.2019г. до до 15.11.2021г, то годишния процент на разходите е 82,72%. Като няма информация „ТИ БИ АЙ БАНК“ АД за плащания на застрахователя.

При така установеното от фактическа страна, съдът от правна страна, намира следното:

Съдът счита, че по делото се доказаха твърденията, изложени в исковата

молба, че страните са установили помежду си облигационни отношения, произтичащи от сключения между тях договор за потребителски кредит договор за потребителски кредит. Видно е от договора, че сумата, предмет на договора, е 1300., а ищецът е погасил от общата сума 2027 лв. на 26.11.2019г.

Договорът за потребителски кредит представлява двустранна сделка с възмезден характер, тъй като в този договор следва да е уговорен в момента на сключването му годишният процент на разходите (ГПР) по кредита – арг. чл. 11, т. 10 ЗПК, включващ общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т.ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит – арг. чл. 19, ал. 1 ЗПК. Следователно годишният процент на разходите изразява задълженията на потребителя в процентно отношение към размера на отпуснатия кредит, като в него се включва и уговорено заплащане на възнаградителна лихва за възмездно ползване на заетата сума от кредитополучателя, какъвто е настоящия случай. Презюмира се, че всички разходи, свързани с отпускането и използването на финансовия ресурс, предмет на договора за потребителски кредит, представляват граждански плод (възнаградителна лихва). При формиране на годишния процент на разходите, се включват не само тези, установени към момента на сключване на договора за потребителски кредит, но и всички бъдещи разходи по кредита за потребителя – арг. чл. 19, ал. 1 ЗПК. В чл. 19, ал. 3 ЗПК е посочено, че при изчисляване на годишния процент на разходите по кредита не се включват разходите: Законът за потребителския кредит е приет в изпълнение на задължението на Република б. за транспониране на разпоредбите на Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г. относно договорите за потребителски кредити, в която е установен принципът за информираност на потребителя, на който следва да бъде осигурена възможност да познава своите права и задължения по договора за кредит, който следва да съдържа цялата необходима информация по ясен и кратък начин. В съображение 19 от Директивата е установено, че за да се даде възможност на потребителите да взимат своите решения при пълно знание за фактите, те следва да получават адекватна информация относно условията и стойността на кредита и относно техните задължения, преди да бъде сключен договорът за кредит, която те могат да вземат със себе си и да обмислят. В съображение 32 от Директивата е посочено, че с цел осигуряване на пълна прозрачност, на потребителя следва да се предостави информация относно лихвения процент както на преддоговорния етап, така и когато се сключва договорът за кредит. По време на договорното правоотношение потребителят следва допълнително да бъде информиран за изменения в променливия лихвен процент и за причинените от тях изменения в плащанията.

В чл. 10, б. „е“ от посочената Директива е установено, че в договора следва да се съдържа информация относно лихвения процент, условията за прилагането на лихвения процент и показателя или базовия лихвен процент, приложим за първоначалния лихвен процент, ако има такъв, както и периодите, условията и процедурите за промяна на лихвения процент, както и ако при различни обстоятелства се прилагат различните лихвени проценти,

горепосочената информация за всички приложими лихвени проценти. Тази разпоредба е транспонирана и съответства на разпоредбата на чл. 11, ал. 1, т. 9 ЗПК, като съобразно с разпоредбата на чл. 23 от Директивата, съгласно която държавите-членки следва да установят система от санкции за нарушаване на разпоредбите на настоящата директива и да гарантират тяхното привеждане в изпълнение, в чл. 22 от ЗПК е установено, че нарушение на разпоредбата на чл. 11, ал. 1, т. 9 ЗПК представлява основание за недействителност на договора за кредит.

Съдът намира за необходимо да изясни, че нормативната цел, която е установена в Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г. е осигуряване на максимална информираност на потребителите, при сключване на договори за кредит при условия, които са отнапред установени от икономически по-силната страна в правоотношението. Следователно и при нарушение на разпоредбите, установяващи необходимото съдържание на договора за потребителски кредит, следва да намери приложение установената в чл. 22 ЗПК санкция, единствено в случаите, когато за потребителя би останал неясен размера на задължението по кредита и начина на неговото формиране.

С процесния договор за потребителски кредит е включена такса за оценка на риска размер на 212,10 лв. Предвид, че договорът за кредит е сключен при действието на Закона за потребителския кредит, нормите му следва да бъдат съобразени от съда. Съгласно чл. 21, ал. 1 от Закона за потребителския кредит, всяка клауза в договор за потребителски кредит, имаща за цел или резултат заобикаляне изискванията на този закон, е нищожна. Разпоредбите на чл. 10а, ал. 1 и ал. 2 от ЗПК предвиждат, че кредиторът може да събира от потребителя такси и комисиони за допълнителни услуги, свързани с договора за потребителски кредит, но не може да изисква заплащане на такси и комисионни за действия, свързани с усвояване и управление на кредита.

В случая с процесния договор са уговорени клаузи, предвиждащи суми, представляващи такси и комисионни за дейности, свързани с усвояването и управлението на кредита, което е изрично забранено с разпоредбата на чл. 10а, ал. 2 от ЗПК, затова тези уговорки са нищожни поради противоречие със закона.

Посочената такса за оценка на риска представляват действие по усвояването и управление на кредита, за което кредиторът не разполага с възможността да събира отделна такса извън сумата по общите разходи по кредита.

По отношение застрахователната премия, която също е включена в размера на главницата по кредита, видно от представените документи без подпис се касае за информационен документ за застрахователен продукт със Cartif ASSURANCE Vie SA, регистрирана във Франция, като декларацията за определяне на изискванията и потребностите и за присъединяване на застраховано лице към застрахователна програма „Защита на кредита“ и „Защита на сметките“ за кредитополучателите на потребителски кредити предоставени от ТИ БИ АЙ БАНК ЕАД и допълнителна медицинска услуга „Второ медицинско мнение“ предоставени от Mediguide international от 14.11.2019, както и сертификат №170010590092019 отново представен в

неподписан от ищеца вид /л.49/. В случая „ТИ БИ АЙ БАНК “АД е застрахователен, но дружеството-ответник не договаря за себе си, а от името и за сметка на застрахователя - чл. 313 от КЗ. По договора за застраховка правата и задълженията на застрахователя, вкл. да получи застрахователната премия, възникват направо в патримониума на Cartif ASSURANCE Vie SA ,регистрирана във Франция, а „ТИ БИ АЙ БАНК “АД, като трето правоимащо лице по договора за застраховка, има право само да получи застрахователното обезщетение при настъпил риск.

Съдът счита, че клаузата за заплащане на застраховки е неравноправна по смисъла на чл. 143 ЗЗП, тъй като е уговорена във вреда на потребителя, не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравноправие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя, предвид и размера на вноските по кредита и тази по сключения договор за застраховка. Освен това, предвид свързаността с договора за кредит и договорката да се разсрочи и изплаща заедно с погасителната вноска по заема, се заобикаля разпоредбата на чл.19, ал. 4 от ЗПК, налагаща ограничение в размера на ГПР, който в случая е изчислен от вещото лице на 92,79%

Нарушена е и императивната норма на чл.33, ал.1 от ЗПК регламентираща, че при забава на потребителя кредиторът има право само на лихва върху неплатената в срок сума за времето на забавата. Недопустимо е под формата на „застраховки“ кредиторът да начислява други, дължими от потребителя суми, различни от лихвата. Съгласно чл. 21, ал. 1 от ЗПК всяка клауза в договор за потребителски кредит, имаща за цел или резултат заобикаляне изискванията на този закон, е нищожна, поради което и клаузите за застраховки следва да се приемат за такива.

Предвид нищожността на клаузата на чл.7.1 от процесния договор, с която са уговорени заплащане на застрахователна премия и еднократна такса за оценка на риска, същите се явяват недължимо платени, но ищецът не е направил искане за тяхното връщане. По отношение на договорната и мораторната лихва е видно, че същите са формирани върху размер на главница, който включва не само отпуснатата сума по кредита, но застраховка и оценка на риска . При разрешаване на спорния между страните въпрос недействителен ли е договор за потребителски кредит №7001083241 от 14.11.2019г, към който иманентно е свързан и договора за застраховка, следва да намерят приложение правилата за действителността на договора за кредит, залегнали в действащия ЗПК, в глава трета, в който са уредени изискванията за форма и съдържание на договора и във вр. с чл. 22 от цитирания ЗПК, който определя кои нарушения на формата и съдържанието на договора водят до извод за недействителност на същия. За да бъде валидно сключен договорът за потребителски кредит, е необходимо той да отговоря кумулативно на всички предвидени в разпоредбите на чл. 10, ал.1 от ЗПК, чл. 11, ал.1, т. 7-12 и т. 20 и ал. 2 от ЗПК и чл. 12, ал. 1, т.7-9 от ЗПК изисквания. Неспазването на което и да е от изискванията, залегнали в посочените разпоредби, според цитираната императивна норма на чл. 22 от ЗПК, води до извод за недействителност на договора за потребителски кредит.

В случая ищецът твърди, че договорът за потребителски кредит е нищожен на основание.26.ал.1 ЗЗД във с чл.22 ,вр. с чл.10а ,вр. с чл.11,19 от

ЗПК. Видно от чл.22 от ЗПК се отнася до недействителност на договора при неспазване на посочените в разпоредбата на чл.11 от същия закон изисквания. Това води до недействителност на целия договор за кредит. А съгласно чл.23 от ЗПК, когато договорът за потребителски кредит е обявен за недействителен, потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита.

Разпоредбата на чл.11, ал.1, т.10 от ЗПК урежда, че договорът за потребителски кредит трябва да съдържа годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 начин;

В чл.10 от процесния договор за потребителски кредит е посочен процент на ГПР 49.51 %, т. е. формално е изпълнено изискването на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК, като този размер не надвишава максималния по чл. 19, ал. 4 ЗПК. Този ГПР обаче не отразява действителния такъв, тъй като не включва част от разходите за кредита, а именно – такса за оценка на риска застраховка, която се включва в общите разходи по кредита по смисъла на § 1, т. 1 от ДР на ЗПК, който съобразно експертизата на вещото лице се равнява на 92,79%. По този начин ответникът заобикаля нормата на чл. 19, ал. 4 ЗПК. Съгласно чл. 22 ЗПК, вр. чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК, договорът за потребителски кредит е недействителен, ако в същия не е посочен годишен процент на разходите и общата сума, дължима от потребителя. Съгласно чл. 19, ал. 1 ЗПК годишният процент на разходите по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи(лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т. ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. Предвид изложеното, то е необходимо в ГПР да бъдат описани всички разходи, които трябва да заплати длъжникът, а не същият да бъде поставен в положение да тълкува клаузите на договора и да преценява кои суми точно ще дължи. В конкретния случай е посочено, че ГПР е 49.51 %, но от съдържанието на договора потребителят не може да се направи извод за това кои точно разходи се заплащат и по какъв начин е формиран ГПР, което е констатирано и в експертизата. Нещо повече, предвид предпоставките, при които възниква задължението на потребителя да заплати еднократна такса за оценка на риска, застраховка то същото е с характер на сигурен разход и следва да бъде включено изначално при формирането на ГПР. В случая, от една страна, в тежест на потребителя се възлага заплащането на допълнително възнаграждение за ползвания финансов ресурс, а от друга страна, ако това обстоятелство му бе известно (чрез изначалното му включване в разходите по кредита), то той би могъл да направи информиран избор дали да сключи договора. Всичко това поставя потребителя в подчертано неравностойно положение спрямо кредитора, тъй като на практика той няма информация колко точно (като сума в лева) е оскъпяването му по кредита. Бланкетното посочване единствено на крайния размер на ГПР, на практика обуславя невъзможност да се проверят индивидуалните компоненти, от които се формира и дали те са в съответствие с разпоредбата на чл. 19, ал. 1 ЗПК. Целта на цитираната разпоредба е на

потребителя да се предостави пълна, точна и максимално ясна информация за разходите, които следва да направи във връзка с кредита, за да може да направи информиран и икономически обоснован избор дали да го сключи. От посоченото следва, че за да е спазена и разпоредбата на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК, то е необходимо в договора да е посочено не само цифрово какъв годишен процент от общия размер на предоставения кредит представлява ГПР, но и изрично, и изчерпателно да бъдат посочени всички разходи, които длъжникът ще направи и които са отчетени при формиране на ГПР. Целта на уредбата на ГПР е чрез императивни норми да се уеднакви по еднозначен начин изчисляването и посочването на ГПР на кредита и това да служи за съпоставка на кредитните продукти и да ориентира икономическия избор на потребителя.

Съдът счита, че с оглед приетото за установено по делото и доколкото се констатира, че в процесния договор за кредит е налице несъответствие между действителния и отразения в договора ГПР и включените в него компоненти, то следва да се приеме, че договор за потребителски кредит №7001083241 от 14.11.2019г е недействителен на основание чл.26.ал.1 ЗЗД във с чл.22 ,вр. с чл.10а ,вр. с чл.11,19 от ЗПК доколкото не са спазени изискванията на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК.

Посочването в договора на по-нисък от действителния ГПР представлява невярна информация и следва да се квалифицира като нелоялна, и по-конкретно- заблуждаваща търговска практика по см. на чл.68г, ал.4 от ЗЗП във вр. чл.68д, ал.1 от ЗЗП. Тя подвежда потребителя относно спазване на забраната по чл.19, ал.4 от ЗПК и не му позволява да прецени реалните икономически последици от сключване на договора за кредит.

Предвид изложеното съдът намира, че следва да уважи предявения иск срещу „ТИ БИ АЙ БАНК“АД , като приеме за установено, че договор за потребителски кредит №7001083241 от 14.11.2019г е недействителен на основание чл. 22 ЗПК, вр. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК. С оглед на което и на основание чл.23 от ЗПК съдът следва да приеме за установено между страните, че ищецът не дължи на ответното дружество лихва или други разходи по кредита, тъй като в този случай потребителят връща само чистата стойност на кредита. От доказателствата по делото бе установено, че по процесния договор ищецът е заплатил сума 2027 лв надвишаваща размера на отпуснатия кредит от 1300.00лв.

Разпоредбата на чл. 55, ал. 1, предл. трето ЗЗД урежда връщане на даденото при отпадане на основанието. Съгласно задължителната и трайно установена практика, обективизирана в ППВС № 1/1979 г., поради което следва да бъде осъден ответника да заплати на ищеца разликаат измежду заплатеното от него по договора в размер на 2027 лв и дължимото по недействителния договор от 1300лв , тоест сумата която дължи „ТИ БИ АЙ БАНК “АД на ищеца М. А. М. е в размер на 727 лв.в едно със законната лихва от датата на подаване на иска 05.10.2023г до окончателното изплащане на вземането , като до пълния претендиран размер от 1319,71лв отхвърля , а именно за 592,71 лв.

По разноските: В производството по делото ищеца е бил защитаван на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 ЗАДв. Л. А. от САК производството по делото са предявени два иска По така изложените съображения на адвоката се следва

възнаграждение по 200 лева за всеки от исковете/общо 400лв/ т.е под минимума на наредбата за минималните адвокатски възнаграждения , тъй като съгласно Решение на Съдът на Европейския съюз по дело C-438/22 (втори състав) от 25 януари 2024 минимумите в Наредба №1 не ваят за съда, дори и да отговарят на пазарните цени, тъй като делото не е с фактическа сложност подадена една искова молба , направени са писмени искания по чл.102 от ГПК , адвокатът не се е явявал по делото , а за нищожността на процесния договор съдът следи служебно .

Ищецът е освободен от разноски поради което следва да бъдат осъдени ответника да заплати по сметката на Р.С.Тетевен сумата от 52,78 лв. за ДТ и 150лв за експертиза или в общ размер 202,78лв .

Предвид изложените по-горе съображения искът следва да бъде уважен за сумата от 727 лв.в едно със законната лихва от датата на подаване на иска 05.10.2023г .

РЕШИ:

ПРОГЛАСЯВА ЗА НЕДЕЙСТВИТЕЛЕН на основание чл.26.ал.1 ЗЗД във с чл.22 ,вр. с чл.10а ,вр. с чл.11,19 от ЗПК във вр. с чл.143 от ЗЗП договор за потребителски кредит№ 7001083241 от 14.11.2019г, сключен между М. А. М. ЕГН ***** от Г.И. с „ТИ БИ АЙ Банк” ЕАД, ЕИК ХХХХХХ, гр. хххххххххх, представлявано отВ. А. Г., А. Ч. Д., Н. Г. С., Л. Т..

ОСЪЖДА на основание чл. 55 ал.1 от ЗЗД „ТИ БИ АЙ Банк” ЕАД, ЕИК ХХХХХХ, гр. хххххххххх, представлявано от В. А. Г., Държава, А. Ч. Д., , Н. Г. С., Държава, Л. Т., **ДА ЗАПЛАТИ** на М. А. М. ЕГН ***** от сГ.И. сумата от **727 лв.**в едно със законната лихва от датата на подаване на иска 05.10.2023г до окончателното изплащане на вземането , като до пълния претендиран размер от 1319,71лв отхвърля , а именно за 592,71 лв.

Банкова сметка на М. А. М. по която да се преведе сумата **xxxxxxxxxxxxxxxx**

ОСЪЖДА на основание чл. 38 ал 1 т. 2 от Закона за адвокатурата „ТИ БИ АЙ Банк” ЕАД, ЕИК ХХХХХХ, гр. хххххххххх, представлявано отВ. А. Г., Държава: б., А. Ч. Д., Държава: б., Н. Г. С., Държава: б., Л. Т., Държава: Л. **ДА ЗАПЛАТИ** НА адв. Л. И. А. от САК сумата от **400лева** за процесуално представителство по банкова сметка **xxxxxxxxxxxx**

ОСЪЖДА на осн. чл.78 ал.6 от ГПК „ТИ БИ АЙ Банк” ЕАД, ЕИК ХХХХХХ, гр. хххххххххх, представлявано отВ. А. Г., Държава: б., А. Ч. Д., Държава: б., Н. Г. С., Държава: б., Л. Т., Държава: Л. **ДА ЗАПЛАТИ** НА Районен съд Тетевен сумата от 202,78лв. лева разноски за държавна такса и експертиза.

Решението може да се обжалва пред Окръжен съд гр.Ловеч в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Тетевен: _____